

Konterfekt
Arkadiusz Sędek

Konterfekt

Arkadiusz Sędek

Rzeźbienie światłem.....

Obrazy fotograficzne Arkadiusza Sędko nawiązują do tradycji fotografii piktoralnej. Mechaniczna rejestracja i przekazywanie obrazu – właściwe dla pierwotnych założeń fotografii – zostało zastąpione interpretacją zjawisk wyodrębnionych obiektywem aparatu. Poszukiwanie indywidualnych środków wyrazu i ekspresji Artysta oparł zarówno na eksperymentach z nowymi materiałami i technikami, jak i na reaktywacji klasycznych metod. Stosowana całościowa lub strefowa nieostrość widzenia odwołuje do doświadczeń fotografii otworkowej i efektu rozmycia obrazu charakterystycznego dla zdjęć wykonanych przy pomocy aparatu typu *camera obscura*. Arkadiusz Sędek nie rezygnuje z właściwej dla fotografii skłonności do tworzenia serii, powtarza motyw jak Andy Warhol, uzyskując jednocześnie „niepowtarzalność fotograficznego obrazu”, w tym „man ray’owskie” efekty. Człowiek, jego cielesność, sfera psychiczna, pozostaje jego głównym obiektem zainteresowań.

W sztuce człowiek jest zarazem sprawcą dzieła i jednocześnie jednym z najbardziej „aktywnych” motywów. Nie bez przyczyny najstarsze, fascynujące ślady naszej bytności i zarazem pierwotna, artystyczna forma aktywności to negatywowe i pozytywowe obrazy dłoni odbite na skalnej ścianie w Grocie Chauveta w Vallon-Pont-d’Arc ponad 30 tysięcy lat temu. Historyczny, niezależny rozwój i zmienna rola narzędzi w procesie tworzenia pozwala sytuować artystyczny eksperyment w różnych obszarach. W warstwie ideowej, jak i formalnej, w sposobie traktowania procesu twórczego, artyści mogą wykorzystywać tradycyjne umiejętności manualne, jak i narzędzia, materiały o zaskakujących możliwościach i właściwościach. Na pierwszej Wielkiej Wystawie Światowej, która odbyła się w 1851 roku w Londynie, obok przedmiotów użytkowych, nowych technik i wynalazków, w tym fotografii, znalazły się dzieła sztuki. Gottfried Semper (1803-1879), niemiecki architekt i teoretyk sztuki, uczestnik wystawy, upatrywał dalszy rozwój sztuki w jej współdziałaniu z rzemiosłem, przemysłem, nowymi technologiami: „Maszyna szyje, haftuje, rzeźbi, maluje, wdziera się w obszar sztuki zawstydzając najzręczniejszych twórców”¹. W dyskursie rzemiosła i sztuki, we wzajemnym twórczym oddziaływaniu ukształtowała się fotografia artystyczna, która włączyła się do awangardowych nurtów sztuki.

¹ B. von Brauchitsch, *Mala historia fotografii*, Warszawa 2004, s. 34.

Fotografia należy do narzędzi, które zmieniły nasze widzenie, postrzeganie zjawisk, odbiór otaczającego świata. Pojawienie się nowych technologii elektronicznego zapisu i druku poszerzyło znacząco możliwości artystycznej kreacji, ale zrodziło pytania o praktyczne opanowanie procesu twórczego w tych obszarach, o właściwy i świadomy wybór medium, umożliwiający realizację artystycznej wizji. Antoni Porczak analizując rolę narzędzia we współczesnym procesie tworzenia zauważa, że „narzędzia i techniki przestały być postrzegane przez zręczność mistrzowskiego rzemieślniczego wykonania artefaktu, stając się sposobem ujawnienia twórczego aktu wyobraźni...”².

protrahere – wydobyć na światło dzienne

Arkadiusz Sędek unika cyfrowych manipulacji. Reżyseria światłem jest elementem tworzenia monumentalnych i jednocześnie efemerycznych obrazów. Nie wnikając w proces technologiczny powstania prac i koncentrując się na końcowym efekcie, odczuwa się wagę, jaką Artysta przywiązuje do samego aktu twórczego i autorskiej formy pracy z modelem. Multiplikacja (tworzenie serii) jest metodą wizualizacji zarówno obiektywnie istniejącej rzeczywistości i dokumentacji procesu twórczego, jak i kształtowania nowych transcendentnych zależności, zjawisk wymykających się racjonalnej analizie. Portret jest pretekstem do wypowiedzi na tematy ważne dla współczesnego człowieka, jak i autoportretem autora.

post mortem?

„Białe” cykl portretów Arkadiusza Sędko, który nazwałam „serią marmurowo-gipsowych masek”, przywołuje w mojej wyobraźni odciski poliuretanowe Aliny Szapocznikow. Artystka tworząc odlewy ust, piersi, brzucha, poddawała ciało fragmentaryzacji, kreując przekaz o niezwyklej sile ekspresji. Sugestywne portrety z zamkniętymi

² A. Porczak, *Narzędzie – zbrojne ramię wyobraźni*, w: *Narzędzie...*, red. A. Gieldoń-Paszek, Katowice 2010, s. 21.

oczami Sędko w swoim wyrazie kojarzą się ze zwyczajem zdejmowania masek pośmiertnych. Tradycja wykonywania tego typu wizerunków ważnych postaci sięga starożytnego Rzymu, chociaż upowszechniła się w XIX wieku. „Maski” Arkadiusza Sędko kreowane są za pomocą światła i ruchu, uaktywniających określone strefy kompozycji. Syntetycznie ujęte kształty graniczą z malarską plamą. Miękkie przejścia tonalne rozmywają świat rzeczywisty, rysy twarzy ulegają metamorfozie, tworząc metaforyczny przekaz. Dynamika, „poruszenie” obrazu obecne jest w większości portretów z czarnej serii. Ten artystyczny zabieg powoduje daleko idące deformacje, odwraca naszą uwagę od cech fizycznych portretowanych osób. Odrealnione twarze naznaczone są piętnem przemijania, tracą tożsamość, przekaz nabiera cech uniwersalnych. Wkraczamy w obszar artystycznych zagadnień, w którym zadajemy pytania egzystencjalne. Element poruszenia obrazu celowo zastosowany przez Sędko nie jest zaliczany do arsenału klasycznych środków wyrazu. W historycznym rozwoju fotografii zarówno utrzymanie rygorów technologicznych, jak i odejście od nich uruchamia nieograniczone możliwości kreacji. Man Ray, jeden z najbardziej znanych fotografujących artystów XX wieku, często łamał zasady, tworząc nowatorskie, eksperymentalne zdjęcia. Wykonany przez artystę „poruszony” portret markizy Luisy Casati przeczył technicznej poprawności, ale uzewnętrzniony w ten sposób „obraz duszy”³ zainspirował i nadal inspiruje kolejne pokolenia fotografików.

Zastosowana przez Arkadiusza Sędko wielopoziomowa metoda twórcza bliska jest strukturze graficznego procesu, który Dorota Folga-Januszewska określa jako „myślenie dwoma etapami”⁴. Artystyczna idea zapisana przy użyciu jednego medium – w tym przypadku aparatu fotograficznego – może zostać odkodowana, zobrazowana za pomocą środków wyrazowych różnych technik i materiałów pośredniczących w uzyskaniu ostatecznego artystycznego efektu.

dr hab. prof. UJK Teresa Anna Ślusarek

³ <https://violity.com/pl/new/4322-raboty-fotografa-eksperimentatora-mana-reya> [dostęp 16.11.2021].

⁴ D. Folga-Januszewska, *Homo Graphicus*. Katalog wystawy. 7 Triennale Grafiki Polskiej, Katowice 2009, s. 6.

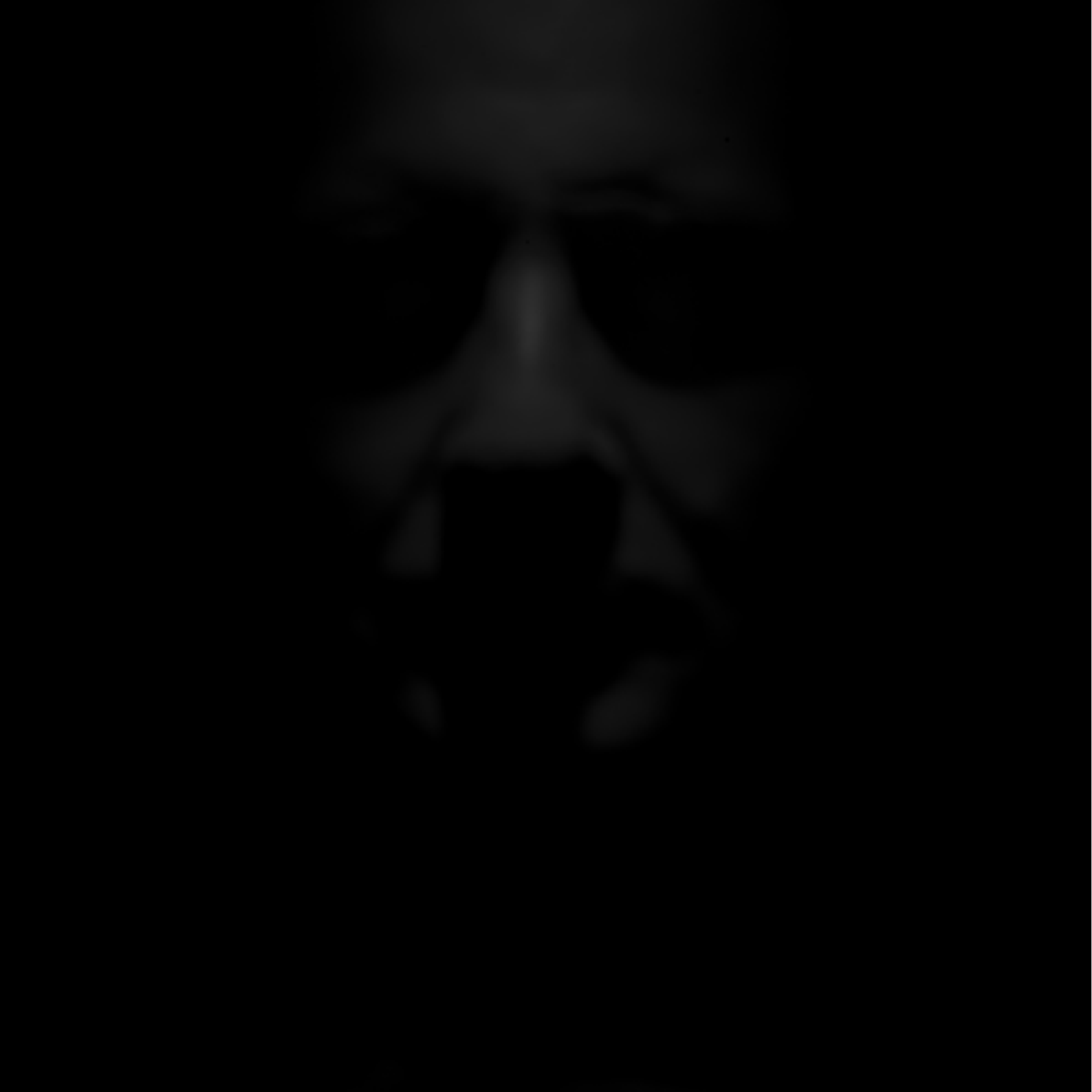

Arkadiusz Sędek – fotograf, plastyk, pedagog, absolwent Włoskiego Instytutu Fotografii w Rzymie oraz Instytutu Sztuk Pięknych na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Współzałożyciel Krakowskiej Szkoły Filmowej, autor filmów „Kielczanin? A kto to?” oraz „Ja tu już nie wrócę”. Współpracował z mediolańskimi agencjami mody: „Elite”, „The Luxe”, „Why-not”. Fotografie prezentowane były w najważniejszych magazynach mody we Włoszech, m. in. we włoskiej edycji „Best Looking”, w ramach której fotografował kolekcję „Gieffeffe” dla znanego projektanta Gianfranco Ferre. Wykładał fotografię mody w Szkole Policealnej „Most” w Nettuno i w „John Casablancas” School w Rzymie. Aktualnie prowadzi zajęcia z fotografii na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach i kieruje Studenckim Kołem Naukowym Fotografii *210Studio*. Fotograf Piwnicy pod Baranami, autor m. in. portretów piwnicznych artystów, prezentowanych na krakowskich plantach z okazji 50-lecia kabaretu oraz fotografii widniejących na okładkach płyt wydanych przez Polskie Radio. Portrecista reżyserów, aktorów, wykładowców krakowskiej PWST, obecnie Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego (stała wystawa w gmachu uczelni). Dokumentalista sztuk teatralnych tejże uczelni. Głównym źródłem inspiracji dla Sędka jest człowiek, jego różne oblicza i charaktery, dlatego specjalizuje się w fotografii portretowej i akcie. Eksperymentuje mieszając malarstwo z fotografią, tworząc techniki własne. Wystawiał m. in. w Rzymie, Neapolu, Bari, Barcelonie, Kolonii, Walencji, Meksyku, Chiayi (Tajwan) i Brownsville (USA). W tegorocznym Interdyscyplinarnym Konkursie Plastycznym Województwa Świętokrzyskiego „Przedwiośnie” otrzymał nagrodę Grand Prix od Prezydenta Miasta Kielce za zestaw prac fotograficznych.

*Człowiek poczyna się, żywi, rośnie, biegnie, wstaje,
siada, mówi, tworzy dzieła sztuki, czuje i rozumie.*

Marsilio Ficino

Tytuł wystawy „Konterfekt” to nawiązanie do portretu - wizerunku człowieka znanego od czasu, gdy człowiek posiadał umiejętność rysowania, malowania, rzeźbienia, a współcześnie fotografowania. Ta ostatnia jest dzisiaj popularna i dostępna dzięki mediom społecznościowym. Dzięki nim wizerunek ludzki przestaje być prywatny, raz zamieszczony w wirtualnej księdze twarzy nabiera nowego znaczenia. Staje się światłowodową wizytówką prawie każdego obywatela. „Wielka globalna księga” zapisów w postaci obrazów i dźwięków. Księga milionów twarzy? Czy twarz miliona ksiąg? „Być albo nie być” – fragment pochodzący z utworu Hamleta Williama Szekspira nabiera nowego znaczenia w wirtualnym świecie. Nieobecność w mediach społecznościowych jest traktowana jak wirtualne wykluczenie. Masowość i dostępność mediów społecznościowych nie przekłada się jednak na historyczną mądrość wielkiej globalnej wspólnoty. Nadal nasze wybory są niezrozumiałe, a ilość fałszywych wiadomości jest wręcz przytłaczająca.

dr Arkadiusz Sędek

Wybrane wystawy indywidualne w kraju i na świecie

Rzym Włochy	2021	„Lilttch” z cyklu „Il Segno dei Canti”. Galeria Pantheon Design & Technology
Trani Włochy	2021	„Girasole” z cyklu „Il Ponte dell'Amore”. Galeria Villa Comunale Chalet
Kraków Polska	2021	„San Pellegrino Terme. La Capitale Dell'Acqua”. Galeria Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie
Olkusz Polska	2021	„Konterfekt”. Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Olkuszu
Trani Włochy	2020	z cyklu „LALBERO”. Galeria Palazzo Palmieri
Lecce Włochy	2019	z cyklu „Alberi addormentati I”. Galeria Chiostro del Seminario Antico
Bari Włochy	2019	„San Nicola”. Atrio del Palazzo Della Provincia di Bari
Doncaster Wielka Brytania	2018	„Ordo Mundi”. Chippko.Art Gallery
Warszawa Polska	2017	„W drodze”. Galeria TA3
Kielce Polska	2017	„Il Camino IV”. Galeria Muzeum Historii Kielc
Morbegno Włochy	2017	„Camiño I”. Galeria Perego Museo Scienze Naturale
Ponte in Valtellina Włochy	2016	„Topos”. Teatro Comunale Giuseppe Piazzi
Neapol Włochy	2015	„Istant processi paralleli”. La Real Cappella del Tesoro di San Gennaro
Brownsville USA	2014	„Corpus Christi”. Carlotta Petrina Gallery
Ciudad Juárez Meksyk	2013	“La originalidad en la cultura de la copia”. Centro Universitario de las Artes
Pjongjang Korea Płn.	2012	„From Poland I”. Góra Myohyang / region Pjongjang KRLD, Muzeum Pamięci Kim Il Sunga
Chiayi Tajwan	2012	„Photo-masks”. The relation between Original and Duplicate, Chiayi Cultural and Creative Park
Walencja Hiszpania	2011	„Face book”. Vitrinas del Hall de la Facultad de Bellas Artes de San Carles de la Universidad Politécnica de Valencia
Kraków Polska	2011	„Radiowy Teatr Piosenki Agnieszki Chrzanowskiej”. Galeria fotografii Polskiego Radia
Kolonia Niemcy	2009	„AKT optische Verführung”. Galeria Ars Cracovia
Kraków Polska	2007	„Akty Sędka, czyli nagość skrepowana”. Galeria Forma

Wydawnictwo towarzyszące wystawie fotografii Arkadiusza Sędk
w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach, październik-listopad 2021

Projekt zrealizowano w ramach badań statutowych Mini Grant
Wydziału Sztuki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Kurator wystawy:
Aneta Tkacz

Skład i opracowanie graficzne:
Anita Zuba

Redakcja:
Aneta Tkacz

Wstęp:
dr hab. prof. UJK Teresa Anna Ślusarek

Zdjęcia prac do katalogu:
dr Arkadiusz Sędek

Wydawca:
Biblioteka Uniwersytecka w Kielcach
ul. Uniwersytecka 19, 25-406 Kielce
www.buk.ujk.edu.pl

© Biblioteka Uniwersytecka w Kielcach

ISBN: 978-83-956314-6-7

Druk i oprawa:
Oficyna Poligraficzna Apla Sp.j.

Kielce 2021

